

Bilag 2

Klage til folketingets præsidium fra Wilhjem af 3. december 1982

Til folketingets præsidium

Klage vedrørende en ministers vilkårlige indskrænkning af folketingets indsigt i væsentlige forvaltningsretningslinjer, som efter et af regeringen afgivet løfte fra folketingets talerstol hidtil har været tilgængelige for tinget.

I foråret 1979 gjorde jeg gennem et par måneder adskillige forsøg på at få den daværende justitsminister til at give folketinget adgang til at sætte sig ind i retningslinjerne for politiets arbejde, således som disse er udformet i rigspolitichefens kundgørelser.

Længe var det uden resultat, men dagen før debatten om VS' forespørgsel om politiet, og efter at pressen havde offentliggjort nogle af de kundgørelser, jeg især havde efterspurgt, meddelte justitsministeren mig, at hele samlingen af rigspolitichefens kundgørelser nu var tilgængelig på folketingets bibliotek. Det skete den 25. april 1979.

Under den nævnte forespørgselsdebat den 26. april 1979 fik denne gestus karakter af offentligt udtalt imødekommelse over for folketinget, idet justitsministeren udtalte, »at denne samling af kundgørelser står på biblioteket, således at tingets medlemmer har adgang til at benytte sig af samlingen.« (Folketingstidende 1978-79, forhandlingerne sp. 10004). Jeg vil mene, at imødekommelsen derved fik karakter af en bindende forvaltningsakt. I hvert fald er det klart, at når regeringen under en sådan debat besvarer den rejste kritik for hemmeligholdelse ved en erklæring om, at dokumenterne nu er tilgængelige for medlemmerne på folketingets bibliotek, så er der tilstået folketinget en retting, som ikke uden videre kan trækkes tilbage.

Jeg skal i øvrigt understrege, at imødekommelsen, som den fremstod ved ministereklæring fra tingets talerstol, var helt uden forbehold – også med hensyn til anvendelsen af materialet.

Jeg har i årenes løb anvendt kundgørelsessamlingen ved adskillige lejligheder, idet jeg

har holdt mig til områder, som ud fra en politisk og demokratisk synsvinkel måtte være væsentlige, mens jeg (og samtlige øvrige medlemmer af tinget for den sags skyld) aldrig har videregivet oplysninger, som kunne vanskeliggøre politiets legale arbejde. Eksempelvis:

- Den oprindelige interesse for kundgørelserne knyttede sig i særlig grad til retningslinjerne for militær bistand til politiet i fredstid, ekskl. naturkatastrofer o.lign. Fra et demokratisk synspunkt finder jeg det fundamentalt, at folketinget har ret til at gøre sig bekendt med retningslinjerne for militær bistand til løsning af politiopgaver.
- Da den offentlige debat om politiets registreringer (bl.a. af mindreårige børn, som intet kriminelt havde foretaget sig) gik i gang, og da registertilsynet i sin første årsberetning havde kritiseret bl.a. sikkerhedsbestemmelserne ved kriminalregistret, benyttede jeg adgangen til kundgørelsessamlingen til offentligt at redegøre for retningslinjerne for kriminalregistret.
- Ved udarbejdelsen af VS' buket af retsplejeforslag er der i betydeligt omfang gjort studier i kundgørelserne, som der i øvrigt også er redegjort for i bemærkningerne til forslagene. I flere tilfælde er forslagene uden mening, hvis det ikke netop var på baggrund af de gældende retningslinjer. Uden at kunne referere og angive kildehenvisninger til kundgørelserne ville vi ikke blive troet, når vi beskrev den eksisterende tilstand.
- Efter politiets anvendelse af tåregas under en rydningsaktion på Nørrebro i november 1981 offentliggjorde jeg centrale afsnit af kundgørelsen om tåregasanvendelse, for at offentligheden (og dens repræsentanter ved pressen) kunne vurdere, om politiet havde overholdt de gældende retningslinjer, specielt kravet om, at politiet skal »sikre sig, at der er undvigelsesmuligheder.« (Derefter overlod den daværende